

Jan Ritsema even de mooiste danser van de wereld *alg. danser*

Springdance 96. Voorstelling: *Pour la fin du temps*.
Produktie: Grand Theatre.
Danser: Jan Ritsema. Dansleiding: Kitty Kortès Lynch.
Musici: Takashi Yamane, George van Dam, Geert de Bièvre, Yutaka Oya. Gezien in Ottone, Utrecht.

Door Eddy Geerlings

UTRECHT - Het Springdance Festival van dit jaar heeft een absoluut unieke voorstelling voortgebracht: het dansdebuut van Jan Ritsema. Vier muzikanten begeleiden hem in stukken van Berg, Bach, Webern, Mahler en Ives, choreografe Kitty Kortès Lynch heeft hem geholpen, maar Jan Ritsema doet het, in z'n eentje, een uur lang, hij danst!

En Jan Ritsema is helemaal geen danser. Hij is uitgever, toneelregisseur, docent aan uiteenlopende kunstopleidingen en filosoof, maar geen danser. Hij heeft het nooit geleerd en hij voldoet niet aan de hoge fysieke eisen; hij is bovendien van 1945. Niettemin: in Springdance is hij twee avonden even de mooiste danser van de wereld.

Hij draait wel honderd keren om zijn as, met soepele armen en sierlijke handen, op lichtvoetige voeten. Hij loopt en springt en verstilt soms in geconcentreerde poses. Op zijn gezicht weerkatst ieder moment de sfeer van de muziek. Zo begint hij met grote donkere bijna angstige ogen aan Alban Berg, ernstig en naar binnen gericht.

Bach doet hij daarna vrolijk met een aanstekelijke lach en galopjes; hij gaat één keer om de musici heen waarmee hij ze definitief in de voorstelling opneemt. Gelach bij het publiek uit verwondering en bewondering. Voor Mahler heeft hij weer nieuwe bewegingspatronen zoals een schaamteloos heupwiegen met de rug naar het publiek.

Bij Ives tenslotte kijkt hij zoekend rond en stopt af en toe om na te denken over de volgende reeks bewegingen. Hier lijkt hij het meest hulpeloos, maar het is bewust, geen moment is Jan Ritsema onzeker. 'Wat ik wil dat doe ik': dat is zijn prachtige uitstra-

ling. Hij ontnemt de danskunst zijn grenzen, misschien wel alle kunst. Hij maakt van kunst het leven en de mooie eigenschappen daarvan: durf, geloof, concentratie, overwinnen, vreugde, ijdelheid.

Nearly God: Nearly God.
Durban Poison 524 245-2.

DE NAAM VAN het nieuwe project van Tricky vindt zijn oorsprong in een interview dat een Duitse journalist vorig jaar met hem had. 'Hoe voelt het nu om God te zijn', vroeg deze meteen bij binnenkomst aan de popmuzikant uit Bristol. Hij corrigeerde zich onmiddellijk en zei vervolgens: 'Well, nearly God.' Tricky, zeker niet gespeend van enige zelfspot, gebruikte de bizarre opmerking als overkoepelende term voor zijn tweede volwaardige cd, ditmaal bestaand uit een reeks samenwerkingen met geestverwanten, helden en vriend(inn)en.

Sinds het verschijnen van Maxinquaye, een van de beste cd's van vorig jaar, heeft de uit Bristol afkomstige Tricky een haast mythische status verkregen. Hij geldt als de begaafde alchimist van de moderne popmuziek. Een muzikaal anarchist ook, die zonder zich te storen aan ongeschreven wetten met simpele middelen ongewoon huiveringwekkende liedjes kan maken. Nearly God is bepaald minder uitgewerkt dan Maxinquaye, hoewel dat niet weg neemt dat de cd enkele juweeltjes van Tricky's experimenteerdrijf bevat. Bijzonder mooi is de single Poems, mede geschreven door Terry Hall, de voormalige zanger van The Specials. Af en toe blijven de nummers echter steken in interessante ideeën alleen. Een typisch geval van Bijna Goddelijk.

David Kleijwegt